

Kós Károly-összeállításunkról

Kós Károly — akit sokoldalúsága alapján gyakran emlegetnek a reneszánsz típusú ember egyik kései megtestesítőjeként — gazdag életművet hagyott maga után. Ebből a még mindig tanulmányozásra váró munkásságból most az építészetet emeltük ki; annak értékeire és inspiráló hatására szeretnénk irányítani a figyelmet. Úgy gondoljuk, hogy örökségének ez a része folytatható és folytatható leginkább, hiszen itt lehet az epigonizmus veszélyét elkerülve úgy alkotni, hogy annak nyomán — mélyebb rétegű hagyományok bevonásával — építészetiünk változatosabbá és emberibbé váljék.

Az építész Kós egyéniségét és jelentőségét különböző műfajú írásokból készült összeállítással próbáljuk bemutatni. Közöljük Borvendég Bélának azt a beszédét, amelyet Kós Károly a kispesti Petőfi téren (Wekerle-telep) felállított szobrának avatásakor mondott. Ezt egy levélrészletekből készült mozaikkép követi: magyar építészek szólnak arról, mit jelent ma számukra Kós Károly? A rövid reflexiókból valamennyire az is kirajzolódik, milyen törekvéseket próbált szintetizálni Kós építőművészete, de a szakmán kívüliek előtt legkevésbé ismert, a finn példát külön is bemutatja Nagy Elemér még meg nem jelent monográfiájának egy fejezete. Magát a mestert is megszólaltatjuk egy publikálatlan levél közreadásával, amit Kerényi Józsefhez írt a Wekerle-telep főterének beépítéséről (ahol ma a Péterfy László alkotta szobra áll).

Működésének elsődleges színteréről, annak hangulatáról Reimholz Péter rajzos erdélyi útinaplója ad izelítőt a Tiszatáj-galéria illusztrációi formájában. A mellékletek többsége a Kós szellemében készült épületek rajzaiból és fényképeiből áll.

Korompay György sorai annyiban kapcsolódnak az összeállításhoz, hogy bennük az idős építész az erdélyi településkultúra védelmében emeli fel szavát.

